

Datum
2020-01-28Diarienummer
Dnr Af-2019/00555823Avsändarens referens
Fi2019/04157/S1Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: Promemorian Nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden (ingångsavdrag)

Arbetsförmedlingens yttrande begränsas till kommentarer på delar av utredningen som kan bedömas påverka arbetsmarknaden och Arbetsförmedlingens verksamhet.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen bedömer att promemorians förslag i stort är positiva och kan skapa bättre förutsättningar till anställning för arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen ser dock att det finns risker med förslaget. I förhållande till att det redan finns många olika stöd riskerar införandet av ingångsavdraget att öka komplexiteten för arbetsgivare samtidigt som effekterna kan vara begränsade.

Här sammanfattas huvuddragen i Arbetsförmedlingens ställningstagande.

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget att en nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift införs på ersättning som utges till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen tillstyrker promemorians förslag att Skatteverket är den myndighet som handlägger och beslutar om ingångsavdraget.

Arbetsförmedlingen avstyrker promemorians förslag att ungdomar ska ingå i målgruppen för ingångsavdraget. Arbetsförmedlingen bedömer att ungdomar generellt inte löper högre risk att hamna i längre tider av arbetslöshet.

Datum
2020-01-28Diarienummer
Dnr Af-2019/00555823

Arbetsförmedlingen tillstyrker promemorians förslag kring beräkning av ingångsavdragsgrundande inkomst.

Arbetsförmedlingen tillstyrker promemorians förslag att ett godkännande för ingångsavdrag ska upphöra efter 24 månader.

Arbetsförmedlingen avstyrker promemorians förslag om ingångsavdraget i förhållande till arbetsmarknadsstöd. Arbetsförmedlingen anser att ingångsavdraget inte ska kunna kombineras med arbetsmarknadsstöd i form av subventionerade anställningar.

Allmänna synpunkter

I sammanhanget vill Arbetsförmedlingen understryka att gymnasial utbildning är en tydlig vattendelare på svensk arbetsmarknad. Personer med kort utbildning bedöms stå långt ifrån arbetsmarknaden då många arbetsgivare kräver minst en gymnasial utbildning vid anställning. Arbetsmarknaden för personer som saknar gymnasial utbildning är begränsad och Arbetsförmedlingen bedömer att arbetsmarknaden för den här gruppen krymper framöver. Promemorian lyfter att det är viktigt för ungdomar utan gymnasieutbildning att snabbt etablera sig på arbetsmarknaden för att inte riskera att hamna i längre arbetslöshet. Arbetsförmedlingen vill understryka vikten i att insatser för unga med kort utbildning även borde fokusera på att de fullföljer sina gymnasiala studier. På så sätt kan de få en långsiktig och varaktig etablering på arbetsmarknaden istället för en kortsiktig genom subventionerade anställningar.

Arbetsförmedlingen vill framhålla att promemorian inte behandlar hur ingångsavdraget kan påverka myndighetens verksamhet. Bland annat omfattar förslaget utformning ingen kontroll av arbetsgivare. Det innebär att det indirekt blir Arbetsförmedlingen som ansvarar för att kontrollera arbetsgivare i de fall där ingångsavdraget kombineras med andra arbetsmarknadsstöd. Promemorian lyfter inte heller på ett tydligt sätt konsekvenserna av att kombinera olika former av stöd.

Synpunkter utifrån valda avsnitt i slutbetänkandet

Kapitel 4 Ingångsavdrag

4.1 Ett ingångsavdrag införs

Arbetsförmedlingen tillstyrker utredningens förslag att en nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift införs på ersättning som utges till vissa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen ser positivt på åtgärder som gör

Datum
2020-01-28Diarienummer
Dnr Af-2019/00555823

det attraktivare att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Promemorian framhåller att ingångsavdraget är förknippat med undanträngningseffekter. Arbetsförmedlingen anser dock att undanträngningseffekterna kan vara ändamålsenliga om insatserna riktas till de som myndigheten bedömer står långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen vill också understryka att risken för undanträngningseffekter är särskilt stor om ingångsavdraget även omfattar ungdomar som målgrupp. Många av dessa hade sannolikt fått samma jobb även utan ingångsavdraget. Detta är ett av skälen till att Arbetsförmedlingen menar att ungdomar inte ska ingå i målgruppen för ingångsavdraget (se avsnitt 4.3).

Arbetsförmedlingen framhåller dock att det finns risker med förslaget. I förhållande till att det redan finns många olika stöd riskerar införandet av ingångsavdraget att öka komplexiteten för arbetsgivare samtidigt som effekterna kan vara begränsade.

4.2 Godkännande för ingångsavdrag

Arbetsförmedlingen tillstyrker promemorians förslag att Skatteverket är den myndighet som handlägger och beslutar om ingångsavdraget. Förslaget stället dock höga krav på både Skatteverkets och Arbetsförmedlingens serviceskyldighet gentemot arbetsgivare och potentiella arbetstagare. Arbetsförmedlingen upplever att majoriteten av arbetsgivarna idag har ett stort intresse av att veta storleken på lönesubventionen före och efter att de ingått avtal om subventionerade anställningar. Arbetsförmedlingen vill därför understryka vikten av att informationen om ingångsavdraget delas mellan Skatteverket och Arbetsförmedlingen. För att arbetsgivare ska kunna få kännedom om det exakta beloppet vid olika ersättningar krävs det att information om ingångsavdraget delas mellan myndigheterna. Arbetsförmedlingen behöver också tillgång till uppgifter om arbetsgivaravgifter från Skatteverket.

Enligt promemorian behöver arbetsgivaren bara kontrollera om arbetstagaren är godkänd för ingångsavdrag. Arbetsförmedlingen saknar i detta sammanhang en analys om hur avsaknaden av kontroll av arbetsgivare kan påverka Arbetsförmedlingens verksamhet. Förslagets utformning omfattar överhuvudtaget ingen kontroll av arbetsgivare. Det innebär att det indirekt blir Arbetsförmedlingen som ansvarar för att upprätthålla kontrollen vid en kombination av olika stöd. Det är även troligt att det kan uppstå situationer där en arbetsgivare nekas en subventionerad anställning via Arbetsförmedlingen men per automatik

Datum
2020-01-28Diarienummer
Dnr Af-2019/00555823

godkänns för ingångsavdrag. Arbetsförmedlingen vill därför också framhålla att det kan vara problematiskt att två myndigheter kan ge olika besked till en och samma arbetsgivare.

Arbetsförmedlingen vill också påpeka att risken för bidragsfusk kan öka om arbetsgivare inte kontrolleras. Dessutom finns det en risk för att arbetstagare med en svag position på arbetsmarknaden kan utnyttjas vid avsaknad av arbetsgivarkontroll.

4.3 Förutsättning för godkännande för ingångsavdrag

Arbetsförmedlingen avstyrker promemorians förslag att ungdomar ska ingå i målgruppen för ingångsavdraget. Arbetsförmedlingen bedömer att ungdomar generellt inte löper högre risk att hamna i längre tider av arbetslöshet. Arbetsförmedlingen menar att fokus istället bör riktas mot nyanlända och långtidsarbetslösa som bedöms ha det svårare i konkurrensen om jobben.

4.4 Definition och beräkning av ingångsavdragsgrundande inkomst

Promemorian framhåller att aktivitetsstöd för deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program inte bör påverka möjligheterna att komma i fråga för ingångsavdraget. Arbetsförmedlingen tillstyrker därför promemorians förslag för att beräkna ingångsavdragsgrundande inkomst. Arbetsförmedlingen bedömer att många av de personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska insatser och står långt ifrån arbetsmarknaden kan gynnas av ingångsavdraget.

4.6 Upphörande av godkännande för ingångsavdrag

Arbetsförmedlingen tillstyrker promemorians förslag att ett godkännande för ingångsavdrag ska upphöra efter 24 månader. Arbetsförmedlingen delar promemorians bedömning att nedsättningens varaktighet bör vara tillräckligt lång för att skapa incitament för arbetsgivare att anställa och för att det ska vara en konkurrensfördel för den arbetssökande.

4.10 Ingångsavdragets förhållande till arbetsmarknadsstöd

Arbetsförmedlingen avstyrker promemorians bedömning att ingångsavdragets utformning inte behöver anpassas till något annat arbetsmarknadsstöd än etableringsjobben. Arbetsförmedlingen anser att ingångsavdraget inte ska kunna kombineras med arbetsmarknadsstöd i form av subventionerade anställningar.

För att kunna ta del av en subventionerad anställning måste en individ varit frånvarande från arbetsmarknaden under en längre tid vid beslutstillfället. Det innebär att vid de tillfällen som en kombination av ingångsavdrag och andra arbetsmarknadsstöd är möjliga så föregår Arbetsförmedlingens beslut om subventionerade anställningar vid aktualisering av ingångsavdraget. För exempelvis stöd för nystartsjobb finns inga incitament för arbetsgivare att kombinera stöden eftersom den

Datum
2020-01-28Diarienummer
Dnr Af-2019/00555823

sammantagna subventionen blir lägre. Däremot vid introduktionsjobb och lönebidrag blir minskningen av bidraget inte exakt lika stor som nedsättningen av avgifterna. Det innebär att det finns incitament för arbetsgivare att i dessa fall kombinera olika stöd. I praktiken innebär det att Arbetsförmedlingen behöver fatta ett nytt beslut och måste räkna om subventionsgraden vid de tillfällen en arbetsgivare önskar att också nyttja ingångsavdraget. Det samma gäller också i de fall en arbetsgivare väljer att inte längre nyttja ingångsavdraget eller när godkännande av ingångsavdrag upphör.

Arbetsförmedlingens beslutssystem för beräkning av stödets storlek avseende subventionerade anställningar är konstruerat i relation till arbetsgivaravgifter. För att rätt ersättning ska kunna betalas ut och för att undvika såväl felaktiga utbetalningar som återkrav så behöver Skatteverket informera Arbetsförmedlingen om alla ändringar som görs i arbetsgivaravgifter för de lönestödsbeslut som redan finns. För att Arbetsförmedlingen sedan ska kunna korrigera besluten på grund av nyttjat ingångsavdrag behöver beslutssystemstödet också utvecklas för att relatera endast till pensionsavgiften. Arbetsförmedlingen vill framhålla att utveckling av beslutssystemet och den ökade belastningen för verksamheten som ska fatta besluten är förenat med ökade kostnader för myndigheten.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar
generaldirektör

Sandra Offesson
utredare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av utredare Sandra Offesson, enheten Arbetsmarknad. I den slutliga handläggningen av ärendet har direktören för Analysavdelningen Annika Sundén, chefen för enheten Arbetsmarknad Anders Ljungberg samt sektionschef Jens Sandahl deltagit.